

پس از تفاهم‌نامه بانک مرکزی ۴.۵ میلیارد دلار ارز از بازار جمع کرد

بنزین ارزان فدای دلار گران

یک کارشناس بازار سرمایه با اشاره به افت اخیر بورس و نوسانات بازارهای ارز و طلا، معتقد است اقتصاد ایران در شرایط «نه جنگ، نه صلح» قرار گرفته و همین وضعیت مبهم فشار مضاعفی بر بازارها وارد کرده است. به گفته بهنام صمدی، با وجود رشد اخیر قیمت سهام، بازار سرمایه همچنان از رشد نرخ ارز عقب مانده و در صورت کنترل تنش‌ها می‌تواند بازدهی بیشتری نسبت به دلار و طلا داشته باشد.

طلا و بورس اظهار کرد: در میان این سه بازار، دلار بیش از سایر بازارها تحت تأثیر تحولات داخلی قرار دارد و وابستگی کمتری به بازارهای جهانی دارد. وی افزود: بازار طلا علاوه بر نرخ ارز داخلی، به قیمت جهانی طلا نیز وابسته است. به نظر من قیمت جهانی طلا در شرایط فعلی احتمالاً با کاهش مواجه خواهد شد و حتی احتمال افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو نیز می‌تواند بر بازار جهانی طلا فشار وارد کند.

صمدی ادامه داد: بنابراین اگر قیمت طلا در بازار داخلی افزایش پیدا کند، بخش مهمی از این افزایش ناشی از رشد نرخ دلار خواهد بود و نه لزوماً افزایش قیمت جهانی طلا.

وی درباره وضعیت بازار سرمایه نیز گفت: ارزش دلاری بورس اکنون بیش از ۹۷ میلیارد دلار است و البته باید تمام ریسک‌های سیاسی و اقتصادی را در نظر گرفت، اما با وجود این ریسک‌ها، بازار سرمایه در شرایط فعلی همچنان ارزنده به نظر می‌رسد.

صمدی افزود: بسیاری از سهام با وجود رشدهای اخیر، همچنان از رشد نرخ دلار عقب‌تر

هستند. از سوی دیگر، گزارش‌های تولید و فروش شرکت‌ها نیز مناسب بوده و برخلاف برخی ادعاهای مطرح‌شده، وضعیت بسیاری از شرکت‌های بورسی نامطلوب نیست.

وی با اشاره به شاخص شامخ نیز اظهار کرد: شاخص شامخ نیز نسبت به گذشته بهبود پیدا کرده و اصلاح شده است. هرچند اقتصاد همچنان با رکود مواجه است، اما برخی نشانه‌ها از بهبود نسبی شرایط حکایت دارد.

در صورت کنترل تنش‌ها، بورس را به دلار و طلا ترجیح می‌دهم

صمدی در پایان تأکید کرد: اگر بخواهیم میان سه بازار دلار، طلا و بورس یک گزینه را انتخاب کنیم، من بازار سرمایه را دارای بیشترین ظرفیت بازدهی می‌دانم.

وی افزود: البته این تحلیل مشروط به آن است که سطح تنش‌های سیاسی و نظامی کنترل شود. اگر شرایط به سمتی حرکت کند که زیرساخت‌های کشور آسیب جدی ببینند، طبیعتاً همه محاسبات تغییر خواهد کرد؛ اما با حفظ وضعیت فعلی و کنترل تنش‌ها، بورس را نسبت به دو بازار دیگر ترجیح می‌دهم.

نیز نشان داد که حتی در شرایطی که نرخ دلار در حال افزایش بود، بانک مرکزی با استفاده از ابزارهای خود توانست تا حدی از شدت و شتاب رشد قیمت جلوگیری کند. تصور من این است که اکنون نیز بانک مرکزی تلاش خواهد کرد چنین نقشی را ایفا کند.

دولت میان گرانی بنزین و دلار، گزینه دوم را انتخاب کرد

صمدی درباره سیاست ارزی دولت گفت: به نظر می‌رسد دولت با یک دوگانه مواجه بود؛ یا قیمت بنزین را افزایش دهد یا اجازه دهد نرخ ارز رشد بیشتری داشته باشد.

وی افزود: تصور من این است که دولت تصمیم گرفت فعلاً قیمت بنزین را افزایش ندهد و در مقابل اجازه دهد نرخ ارز مسیر افزایشی خود را طی کند. دولت با کسری بودجه و مشکلات مالی متعددی مواجه است و تلاش می‌کند به شکلی کشور را مدیریت کند. از نگاه من، این انتخاب در واقع انتخاب میان بد و بدتر بوده است.

دلار داخلی‌تر از طلا است؛ بورس همچنان ارزنده

ارزیابی می‌شود

این کارشناس بازار درباره مقایسه سه بازار دلار،

بهنام صمدی، کارشناس بورس و بازار سرمایه، درباره هم‌زمانی نوسانات بازار ارز و طلا با وضعیت بورس اظهار کرد: بازار ارز و طلا نیز در روزهای اخیر نوسانات شدیدی را تجربه کردند و روند آنها افزایشی بود. بخش مهمی از این وضعیت به تورم بالای حاکم بر اقتصاد ایران بازمی‌گردد. در ماههای گذشته قیمت انواع کالاها و خدمات در داخل، با شدتی بیش از قیمت ارز افزایش پیدا کرد.

به گزارش خبرنگاران، وی افزود: دلار نیز در نهایت یک کالا است و نرخ آن خود را با تورم تعدیل می‌کند. علاوه بر تورم، کشور در شرایطی قرار دارد که هم‌زمان با جنگ اقتصادی و تنش‌های نظامی مواجه است و این عوامل نیز بر بازار ارز اثرگذار هستند.

این کارشناس بازار ادامه داد: دلیل اینکه در جریان جنگ ۴۰ روزه نرخ دلار افزایش قابل توجهی نداشت، توقف بخش زیادی از فعالیت‌های اقتصادی بود. در آن مقطع تقاضای اقتصادی به شدت کاهش پیدا کرده بود و همین مسئله اجازه جهش جدی به بازار ارز نداد.

به گفته صمدی، وضعیت فعلی از منظر اقتصادی حتی می‌تواند از شرایط جنگ کامل نیز زیان‌بارتر باشد، زیرا کشور در وضعیت نه جنگ و نه صلح قرار گرفته است.

او توضیح داد: در جنگ کامل، بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی تعطیل می‌شود و تکلیف اقتصاد روشن‌تر است، اما اکنون بخشی از فعالیت‌های اقتصادی به‌صورت پراکنده ادامه دارد، در حالی که فضای کلی اقتصاد کاملاً مبهم و تیره است و همین ابهام بر تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی اثر منفی می‌گذارد.

صمدی تأکید کرد: بنابراین فشار تورمی از یک سو و تنش‌هایی مانند حملات و محاصره اقتصادی از سوی دیگر، هم‌زمان بر افزایش نرخ ارز اثرگذار بوده‌اند.

بانک مرکزی احتمالاً مانع جهش‌های شتابان دلار می‌شود

این کارشناس بازار با اشاره به کنش قیمتی بازار ارز گفت: هر کالایی یک ظرفیت و کنش قیمتی مشخص دارد و حتی اگر نرخ دلار نیز آزاد گذاشته شود، معمولاً نباید در مدت کوتاهی به ارقام بسیار عجیب برسد.

وی افزود: به نظر می‌رسد بانک مرکزی نیز در بازار ارز کنش‌هایی داشته است. به‌ویژه پس از انتشار تفاهم‌نامه، بانک مرکزی حضور فعال‌تری در بازار داشت و بسیاری از مردم با تصور اضافی توافقی مشابه برجام یا اجرای «۵۹۸» اقدام به فروش ارز کردند.

صمدی مدعی شد: در همان مقطع بانک مرکزی حدود چهار و نیم میلیارد دلار ارز از بازار جمع‌آوری کرد و همین مسئله در مدیریت بازار مؤثر بود.

وی ادامه داد: تجربه خروج ترامپ از برجام

واکنش وزارت نفت به استعفای محسن پاک‌نژاد

در پی انتشار اخباری در فضای مجازی مبنی بر استعفای وزیر نفت، سخنگوی این وزارتخانه در حساب کاربردی خود در شبکه ایکس نوشت: پاک‌نژاد همچنان با قدرت به پیگیری امور وزارتخانه و اجرای برنامه‌های دولت ادامه می‌دهد.

به گزارش ایسنا، روز گذشته خبری روی خروجی برخی کانال‌ها در فضای مجازی، قرار گرفت با این مضمون که رئیس جمهور با استعفای محسن پاک‌نژاد - وزیر نفت - پس از تنش در هیات دولت موافقت کرده است.

این خبر اینطور ادعا می‌کرد که شنیده‌ها حاکی از موافقت پزشک‌های با استعفای محسن پاک‌نژاد در پی درگیری لفظی در جلسه هیات دولت است. در این جلسه، رئیس‌جمهوری با انتقاد از تصمیمات وزیر نفت، صراحتاً بر هماهنگی نامه‌نگاری‌های دفتر خود با وزارتخانه تأکید کرد و به موضوع جایگزینی کرباسیان و پرونده تراستی‌ها پرداخت.

بخش گزارش عملکرد وزارت نفت امروز

در همین راستا، سامان قدوسی - سخنگوی وزارت نفت و مدیر اداره کل روابط عمومی وزارت نفت- در حساب کاربری خود در شبکه ایکس به این موضوع واکنش نشان داد و اعلام کرد: "در کوران برخی خبرسازیه‌ها و بدخلاقی‌های رسانه‌ای، وزیر نفت با قدرت پیگیر افزایش تولید و فروش، خنثی سازی تحریم‌ها و مدیریت ناترازی انرژی است. عملکرد دو سال گذشته که گفت‌وگوی آن امروز از تلویزیون پخش می‌شود، مؤید آن است که صنعت و وزیر نفت تا آخر پای کار دولت و مردم و ایران هستند."

ممنوعیت جدید برای دارندگان ارز مسافری

چه کسانی مشمول این قانون هستند؟

بانک مرکزی اعلام کرد که تغییر صاحب ارز و نوع مصرف اظهارنامه پس از ثبت گمرکی ممنوع است.

تغییر صاحب ارز و نوع مصرف اظهارنامه پس از ثبت گمرکی دیگر آزاد نیست و بانک مرکزی اعلام کرده اصلاح این اطلاعات تنها در شرایط مشخص و طبق مقررات امکان‌پذیر خواهد بود. فارس نوشت: بانک مرکزی در واکنش به درخواست برخی افراد برای تغییر یا ابطال ثبت ارز پس از انجام تشریفات گمرکی، اعلام کرد این تغییرات آزادانه امکان‌پذیر نیست.

بر اساس نامه بانک مرکزی به گمرک، برخی دارندگان ارز مسافری پس از ثبت اطلاعات در گمرک، درخواست تغییر مشخصات، تغییر نام صاحب ارز، تغییر نوع مصرف یا ابطال آن را مطرح کرده‌اند.

بانک مرکزی اعلام کرده است کد رهگیری یا مبلغ ارز فقط در شرایط مشخص و طبق مقررات قابل اصلاح است و فرد باید برای خروج ارز از کشور به گمرک مراجعه کند.

بانک مرکزی همچنین تأکید کرده که این بانک افراد را برای اصلاح اطلاعات ثبت‌شده ارز به گمرک ارجاع داده است.

آزاد بودن امکان اصلاح اطلاعات می‌توانست با تغییر صاحب ارز یا نوع مصرف پس از ثبت اطلاعات، سوابق ارزی و گمرکی را دستخوش تغییر کرده و زمینه ایجاد مغایرت یا سوءاستفاده در فرآیند تخصیص و خروج ارز را فراهم کند.

بازار سرمایه

خبر

خرید مسکن سخت‌تر شد

هزینه خرید وام ۲ میلیاردی مسکن چقدر است؟

قیمت هر برگ اوراق گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن نسبت به اوایل ماه جاری با رشد حدود ۴.۸ درصد به ۹۱ هزار و ۴۸۸ تومان رسیده است که بر این اساس، هزینه دریافت وام دو میلیارد تومانی زوجین حدود ۳۴۵ میلیون تومان می‌شود.

به گزارش خبرنگاران، بررسی آخرین وضعیت اوراق تسهیلات مسکن نشان می‌دهد هر برگ «تسه ۱۴۰۵» در معاملات روز گذشته به ۹۱ هزار و ۴۸۸ تومان رسیده است. بر این اساس، قیمت هر برگ اوراق نسبت به نرخ ۸۷ هزار و ۳۰۹ تومانی که در گزارش دوم شهریور ایسنا اعلام شده بود ۴۱۸۷ تومان افزایش یافته است. اکنون با قیمت حدود ۹۱ هزار و ۴۸۸ تومان، خرید ۴۰۰۰ برگ اوراق برای دریافت دو میلیارد تومان تسهیلات، حدود ۳۴۵ میلیون و ۹۵۲ هزار تومان هزینه خواهد داشت؛ یعنی هزینه خرید اوراق نسبت به رقم محاسبه‌شده در گزارش قبلی حدود ۱۶ میلیون و ۷۴۸ هزار تومان افزایش یافته است. از سوی دیگر، با توجه به افزایش سقف تسهیلات جعاله از ۲۸۰ میلیون به ۴۰۰ میلیون تومان، متقاضی دریافت سقف کامل تسهیلات در تهران باید در مجموع ۴۸۰۰ برگ اوراق خریداری کند. به نرخ فعلی، هزینه خرید این تعداد اوراق حدود ۴۳۹ میلیون و ۱۴۳ هزار تومان خواهد بود.

این رقم در مقایسه با هزینه حدود ۴۱۹ میلیون و ۴۵ هزار تومانی خرید ۴۸۰۰ برگ اوراق با نرخ ۸۷ هزار و ۳۰۹ تومان، حدود ۲۰ میلیون تومان بیشتر است؛ به بیان دیگر، هزینه تأمین اوراق برای دریافت سقف ۲.۴ میلیارد تومانی تسهیلات خرید و جعاله، حدود ۴.۸ درصد افزایش یافته است.

رشد حدود ۲۴۰۰ تومانی هر برگ تسه نسبت به روز قبل

بررسی داده‌های بازار همچنین نشان می‌دهد قیمت «تسه ۱۴۰۵» در پایان معاملات روز ۱۳ شهریور حدود ۸۸ هزار و ۸۳۳ تومان بوده و در جریان معاملات ۱۴ شهریور تا محدوده ۹۱ هزار و ۴۸۸ تومان افزایش یافته است. البته قیمت اوراق همچنان با سطوح بالایی ثبت‌شده در ماه‌های پایانی سال گذشته فاصله دارد. در اسفند ۱۴۰۴، قیمت اوراق در محدوده ۱۱۰ تا ۱۲۰ هزار تومان قرار داشت و در ماه‌های بعد روند نزولی قابل توجهی را تجربه کرد.

وام بزرگ‌تر شده اما هزینه اوراق همچنان قابل توجه

افزایش قیمت اوراق در شرایطی رخ داده که سقف تسهیلات خرید مسکن از محل اوراق برای زوجین تهرانی از سقف یک میلیارد تومان به دو میلیارد تومان در سال جاری افزایش یافته است. هر برگ اوراق معادل امتیاز دریافت ۵۰۰ هزار تومان تسهیلات است و بنابراین برای وام دو میلیارد تومانی به ۴۰۰۰ برگ اوراق نیاز است. همچنین برای دریافت ۴۰۰ میلیون تومان تسهیلات جعاله، ۸۰۰ برگ دیگر مورد نیاز است. به این ترتیب، اگرچه افزایش سقف وام، رقم تسهیلات قابل دریافت را به ۲.۴ میلیارد تومان رسانده، اما متقاضی برای دسترسی به این سقف باید نزدیک به ۴۴۰ میلیون تومان تنها بابت خرید اوراق هزینه کند؛ رقمی که در عمل بخشی قابل توجه از مبلغ اسمی تسهیلات را پیش از دریافت وام از بین می‌برد. در چنین شرایطی، روند قیمت اوراق «تسه» برای متقاضیان مسکن اهمیت دوچندان دارد؛ چراکه هر افزایش در قیمت هر برگ، مستقیماً هزینه اولیه دریافت وام را افزایش می‌دهد. از این منظر، صعود اخیر قیمت اوراق اگرچه در مقایسه با ماه‌های پایانی سال گذشته همچنان در سطوح پایین‌تری قرار دارد، اما برای خانواده‌هایی که قصد استفاده از سقف جدید تسهیلات را دارند، به معنای افزایش هزینه ورود به فرآیند دریافت وام است.

نوع ارز، مالکیت، سررسید و قابلیت انتقال اعلام کنند. همچنین لازم است میزان موقعیت باز ارزی، شکاف سررسید، مطالبات غیرجاری ارزی و نتایج آزمون تنش ناشی از جهش نرخ ارز مشخص شود. تأمین مالی ارزی می‌تواند به واردات ماشین‌آلات، تکمیل طرح‌های تولیدی و افزایش صادرات کمک کند، اما توسعه آن بدون ضوابط احتیاطی، ریسک تازه‌ای برای شبکه بانکی ایجاد می‌کند. معیار اصلی نه حجم اسمی منابع، بلکه توان بانک در ایفای تعهدات ارزی در زمان مقرر و بدون اتکا به مداخله اضطراری بانک مرکزی است.

منابع ارزی بانک‌ها از کجا می‌آید ظرفیت تازه‌ی ناترازی پنهان؟

در صورت یکسان بودن نوع ارز دارایی و بدهی، می‌تواند ریسک نقدینگی ایجاد کند. ریسک دیگر زمانی شکل می‌گیرد که تسهیلات‌گیرنده درآمد ارزی پایدار نداشته باشد. واحی که محصول خود را در بازار داخلی و به ریال می‌فروشد، برای بازپرداخت وام ارزی باید در سررسید از بازار ارز خرید کند. جهش نرخ ارز می‌تواند هزینه بازپرداخت را افزایش دهد و تسهیلات را غیرجاری کند. در این حالت، بانک همچنان باید بدهی ارزی خود را به سپرده‌گذار یا تأمین‌کننده خط اعتباری بپردازد. استفاده از منابع صادراتی زمانی کم‌ریسک‌تر است که دریافت‌کننده تسهیلات نیز صادرکننده باشد، جریان درآمد ارزی قابل پیش‌بینی داشته باشد و اصل و سود وام را با همان ارز بازپرداخت کند. همچنین سررسید منبع و مصرف باید تا حد امکان منطبق باشد و بانک برای تأخیر در وصول اقساط، ذخیره نقد کافی در نظر بگیرد.

ناترازی ارزی چگونه تشدید می‌شود؟

ناترازی ارزی فقط از تفاوت عددی میان دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی ایجاد نمی‌شود. تفاوت نوع ارز، نرخ تسعیر، سررسید قرارداده‌ها و میزان نقدشوندگی دارایی‌ها نیز اهمیت دارد. ممکن است ترازنامه یک بانک در ظاهر متعادل باشد، اما دارایی‌های آن بلندمدت، غیرجاری یا انتقال‌ناپذیر و بدهی‌هایش کوتاهمدت و عندالمطالبه باشد. نیم‌ا فرهمند در ارزیابی این موضوع می‌گویند: «افزایش پرداخت تسهیلات ارزی زمانی به ناترازی منجر نمی‌شود که بانک برای هر تعهد، منبعی هم‌ارز، هم‌سررسید و واقعاً قابل انتقال داشته باشد. اگر سپرده کوتاهمدت به وام بلندمدت تبدیل شود یا دریافت‌کننده تسهیلات درآمد ارزی ندارد، ریسک نوسان نرخ ارز و نکول در نهایت به ترازنامه بانک منتقل خواهد شد.»

بر این اساس، انتشار رقم کلی ظرفیت ارزی برای اطمینان از پایداری عملیات بانک‌ها کافی نیست. بانک مرکزی و بانک‌های عامل باید ترکیب منابع را به تفکیک

داشته باشد. در مقابل، سپرده‌گذار ارزی می‌تواند بر اساس قرارداد، بازپرداخت اصل و سود سپرده خود را مطالبه کند. در چنین شرایطی، وجود دارایی ارزی در ترازنامه به‌تنهایی به معنای توان ایفای قوری تعهدات ارزی نیست. خطوط اعتباری بانک مرکزی نیز ماهیت یکسانی ندارند. گاهی بانک عامل فقط وظیفه شناسایی طرح، پرداخت منابع و وصول اقساط را بر عهده دارد و ریسک تغییر نرخ ارز یا تأمین اصل منابع به‌طور کامل متوجه بانک نیست. در برخی قرارداده‌ها اما بانک بازپرداخت منابع را تضمین می‌کند. در این حالت، نکول تسهیلات‌گیرنده یا افزایش شدید نرخ ارز می‌تواند مستقیماً به تعهد بانک تبدیل شود.

از این رو، برای ارزیابی ظرفیت واقعی بانک‌ها باید مشخص شود چه میزان از منابع اعلام‌شده متعلق به خود بانک است، چه میزان از بانک مرکزی یا صندوق توسعه ملی دریافت شده و چه بخشی در برابر سپرده‌های ارزی مشتریان قرار دارد. بدون این تفکیک، رقم کلی منابع تصویر دقیقی از توان پرداخت بانک ارائه نمی‌کند.

منابع صادراتی و سپرده‌ها؛ فرصت همراه با تعهد

درآمدهای صادراتی یکی از مهم‌ترین مسیرهای تجهیز منابع ارزی بانک‌هاست. شرکت‌های صادراتی می‌توانند ارز حاصل از فروش محصولات خود را در حساب‌های ارزی نگهداری کنند یا از طریق بانک برای واردات مواد اولیه، تجهیزات و خدمات مورد نیاز انتقال دهند. بانک نیز با تجمع این جریان‌ها، امکان تأمین مالی برخی طرح‌های ارزی را به دست می‌آورد.

بر این حال، سپرده‌یادآمد ارزی مشتری، بدهی بانک محسوب می‌شود و نمی‌توان آن را بدون توجه به زمان برداشت، به تسهیلات بلندمدت تبدیل کرد. اگر سپرده‌های کوتاهمدت یا دیداری صرف تأمین مالی پروژه‌هایی شوند که چند سال بعد به مرحله بازپرداخت می‌رسند، بانک با شکاف سررسید مواجه خواهد شد. این وضعیت حتی

افزایش ظرفیت ارزی بانک‌ها می‌تواند تأمین مالی تولید را تسهیل کند، اما منشأ منابع، سررسید تعهدات و شیوه بازپرداخت، میزان ریسک ناترازی را تعیین می‌کند. به گزارش مهر، اعلام آمادگی بانک‌های عامل برای تأمین مالی ارزی طرح‌های اقتصادی، این پرسش را مطرح کرده است که منابع مورد نیاز بانک‌ها از چه محلی تجهیز می‌شود و آیا گسترش پرداخت تسهیلات ارزی می‌تواند به افزایش تعهدات و تشدید ناترازی ارزی شبکه بانکی منجر شود. پاسخ به این پرسش، بیش از آنکه به رقم اسمی منابع اعلام‌شده وابسته باشد، به ماهیت منابع، قابلیت انتقال، دوره ماندگاری و نحوه بازپرداخت تسهیلات مربوط است.

بانک‌ها ممکن است در صورت‌های مالی یا برنامه‌های اعتباری خود از ظرفیت قابل‌توجهی برای تأمین مالی ارزی سخن بگویند، اما تمام این ظرفیت الزاماً ارز نقد، آزاد و متعلق به بانک نیست. بخشی از منابع ممکن است در قالب خطوط اعتباری بانک مرکزی، منابع صندوق توسعه ملی، سپرده‌های ارزی مشتریان، ارز حاصل از صادرات شرکت‌ها یا مانده حساب‌های بانک نزد کارگزاران خارجی شکل گرفته باشد.

هر یک از این منابع، ساختار هزینه، سررسید و ریسک متفاوتی دارند.

ایهام در تعریف ظرفیت ارزی بانک‌ها

یکی از مسائل اصلی، نبود تعریف یکسان و شفاف از «منابع ارزی در دسترس» است. ممکن است بانکی مطالبات ارزی خود از مشتریان، سپرده‌های ارزی اشخاص، موجودی حساب‌های خارجی و خطوط اعتباری تخصیص یافته را در محاسبه ظرفیت ارزی لحاظ کند؛ در حالی که بخشی از این منابع در کوتاهمدت قابل برداشت یا انتقال نیست.

برای مثال، منابع موجود در حساب یک بانک نزد کارگزار خارجی ممکن است به دلیل محدودیت‌های نقل‌وانتقال، تحریم یا الزامات تطبیق، نقدشوندگی محدودی